І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ЧЕРВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 20, 1957 No. 117. VOL. LXIV.

ГОМФРІ ОБОРОНЯЄ ЕКОНОМІЧНУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

СЕКРЕТАР СКАРБУ Є ПРОТИ „ШТУЧНОГО" ДОЛЯРА, ЯКИЙ ЗБІЛЬШУЄ ІНФЛЯЦІЮ

Вашинґтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі зізнавав на Сенатській Фінансовій Комісії і сказав, що треба вибирати одну з двох напрямних в економічній політиці країни: або підтримувати той протиінфляційний курс, який веде уряд Айзенгавера, або вести грабункову фінансову політику „відновленої інфляції". Гомфрі впродовж двох годин обороняв теперішню політику уряду і заявив, що ті всі, які домагаються дешевих кредитів — це замасковані прихильники обезцінювання доляра, які тішаться з того, що є багато долярів, але не звертають уваги на те, що це „штучні доляри", яких вартість постійно зменшується. Гомфрі зібрав свої думки в таких пунктах: 1. Уряд президента Айзенгавера осягнув високий стан добробуту в країні, якого ніколи не було. 2. В останньому році появилися знаки інфляції, але ця інфляція не є така велика, як це було під час демократичних урядів. 3. Збільшення відсотків від кредитів зовсім не спричинило зменшення продукції ані не зменшило кредитів, бо і малі підприємці і будівельний промисл позичає гроші як і давніше, хоч внаслідок цього збільшилися ціни на деякі товари. Це переслухання відкрив голова фінансової комісії демократичний сенатор Гаррі Ф. Бирд, який сказав, що треба застановитися над такими справами: інфляція, податки, відсотки від позичок і видатки федерального уряду. Перед зізнанням секретаря скарбу промовляв у Сенаті демократичний провідник сенатської більшости сенатор Линдон Б. Джансон, який заявив, що змагання уряду до припинення інфляції при допомозі збільшування відсотків від позичок може привести до того, що в країні виникне депресія, від якої „в кожного волосся на голові ставатиме диба". На думку сенатора Джансона „утрудняти кредит — це нищівна економічна політика, якої досі ще не було в цій країні". Джансон пригадав, що секретар скарбу Джордж М. Гомфрі остерігав уряд і Конґрес проти великого федерального бюджету. Але на думку Джансона збільшувати відсотки від кредитів — це ще гірше як ухвалювати завеликий федеральний бюджет. Дешевий кредит — це збільшування промислу, торгівлі, числа затруднених, одним словом збільшування добробуту.

Палата Репрезентантів прийняла закон про громадянські права

Вашинґтон. — У вівторок дня 18 червня ц. р. в Палаті Репрезентантів відбулося голосування над урядовим проєктом закону про громадянські права. За прийняттям законопроєкту голосувало 286 конґресменів і проти нього 126. Прийнято закон після завзятого спротиву конґресменів із Півдня, які намагалися всіма способами перешкодити при прийняттю, а коли з цих намагань нічого не вийшло, то пробували змінити його з допомогою таких чи інших доповнень. Остання з таких поправок дозволяла стосувати судову заборону у випадку порушення чи загрози порушення громадянських прав і встановляла кару за зневагу суду у випадках, зв'язаних із цими порушеннями. Після прийняття Палатою Репрезентантів проєкт закону про громадянські права переходять під розгляд Сенату, де він має багато противників і де він мабуть застрягне на протяг довшого часу. Представники південної меншости в Сенаті мають можливість відволікати прийняття цього закону з допологою дебат і дискусій, продовжуваних зумисне в безконечність. За прийняття законопроєкту голосувало в Палаті Репрезентантів 118 демократів і 168 республіканців, проти його прийняття заявилося 107 демократів і 19 республіканців.

Сенат апробував участь ЗДА в міжнародній атомовій аґенції

Вашинґтон. — 67 голосами проти 19 Сенат ЗДА ратифікував на своїй сесії у вівторок дня 18 червня ц. р. договір, який передбачає участь З'єдинених Держав Америки в міжнародній аґенції для використання атомової енергії для мирних цілей і засоблювання цієї аґенції нуклеарними матеріялами. Створення такої аґенції запропонував президент Айзенгавер в грудні 1953 року, виступаючи на Генеральній Ассамблеї Об'єднаних Націй. Відбулася ратифікація цього договору після трьох місяців розгляду цього проєкту в сенатських комісіях і після двох днів дискусії на пленумі Сенату. Ратифікований договір уповноважує Президента ЗДА диспонувати всіма засобами, зокрема ядровими матеріялами, призначеними для розбудови цієї аґенції та розвитку її дослідів. Спроба деяких сенатських кіл, очолюваних сенатором Брикером обмежити компетенцію Президента в тій ділянці, не повелася, бо запропоновану Брикером поправку відкинено 55 голосами проти 31. Апробований Сенатом договір має ще бути підписаний през. Айзенгавером.

МАО ТСЕ-ТУНҐ ПЕРЕВІВ „ЦЕНЗУРУ" СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ПРОМОВИ

Пейпінґ. — Комуно-китайська преса оприлюднила у вівторок 18 червня ц. р. промову комуно-китайського диктатора Мао Тсе-тунґа, яку той виголосив був ще 27 лютого ц. р. на з'їзді комуно-китайської партії в Пейпінґу та яка деякими своїми зворотами, що їх подала західня преса, викликала голосний відгук. Проте в оприлюдненому тексті пропущено зворот про наталврування совєтської політики на Мадярщині, як також ствердження, що комуністична партія на Мадярщині „зникла через ніч" та що вся комуно-мадярська система могла була щезнути впродовж днів. Пропущено теж признання, що в Китаї комуністи винищили 800.000 осіб, „ворогів народу". Зате в оприлюдненому тексті збереглась теза, яка наробила стільки шуму, а саме, що в комуністичній країні можуть існувати „розбіжності" між владою і народом, та що треба дозволити на „процвітання" демократичних свобод, поки згадані „розбіжності" втримуються в межах комуністичного устрою. „Не думаємо, щоб інші народи і партії мали наслідувати китайський шлях до соціялізму" — така фраза знайшлась в теперішньому тексті промови Мао Тсе-тунґа. За газетними коментарями, комуно-китайський диктатор вставив її свідомо для того, щоб уможливити московським большевикам твердження, що „совєтський шлях до соціялізму" — також правильний, хоч і інший. Мао Тсе-тунґ твердить, зрештою, що наслідування мадярської революції в Китаї було б не можливе, бо „китайський нарід її не підтримав би". Мао Тсе-тунґ виступив проти насильного заборонювання релігії та проти антистрайкових репресій, якщо „малі" робітничі страйки є тільки показчиками „помилок" влади, що їх треба направити. Промови Мао Тсе-тунґа з 12 березня ц. р. ще не оприлюднено. Вона торкалася цих самих проблем з ділянки теорії комунізму, на тлі практичного досвіду комуністичного правління в різних країнах Европи і Азії. Оприлюднений текст в „Ню Йорк Таймсі" з 19 ц. м. зайняв дві з половиною сторінки тієї великої ґазети.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ЗНОВУ РОЗГЛЯДАТИМУТЬ СПРАВУ МАДЯРЩИНИ

ЗДА ПЕРЕЙНЯЛИ ІНІЦІЯТИВУ, ЩОБ СВІТ НЕ ЗАБУВ МАДЯРСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави рішили скликати нараду 24-х держав, які спонзорували були в січні ц. р. внесок на встановлення 5-членної комісії для устійнення всіх фактичних даних про мадярську революцію і її здавлення Совєтами. Ця Комісія закінчила свою працю і схопила висліди свого 5-місячного слідства в обширному звідомленні, що його тепер розіслано вже всім 81 членам Об'єднаних Націй. За пресовими вістками, у тому звідомленні є ствердження, що й тепер переводиться на Мадярщині під натиском Москви політику перманентного терору. Нарада представників 24-х держав мала б на цілі вирішити, як найкраще запобігти, щоб світ не забув масакри, що її совєтські танки вчинили на Мадярщині, здавивши народне повстання мадярів. Ця нарада потрібна тому, що хоч формально справа Мадярщини далі знаходиться на денному порядку нарад Генеральної Асамблеї, проте існують поважні сумніви, чи вдалось би зібрати тепер в Ню Йорку, посередині літніх ферій та ще й у часі небувалої спеки, Генеральну Асамблею. Невдача цієї спроби була б ударом для престижу вільного світу. З другого боку, коли б зібралась тепер Генеральна Асамблея то деякі держави напевно хотіли б використати нагоду для висунення інших справ, як ось напр. справи Кипру чи Альжиру. Тому — за пресовими коментарями — мабуть це літо минеться на популяризації звідомлення згаданої 5-членної Комісії у пресі, щоб втримати живим загальне зацікавлення мадярською проблемою, а до публічної дебати на форумі Об'єднаних Націй прийде у вересні, коли знову нормально збереться Генеральна Асамблея ОН. Членами згаданої 5-членної Комісії були Данія, Австралія, Тунізія, Уруґвай і Цейльон. Головою Комісії був данський міністер Альзінґ Андерзен.

Франція драстично обмежує імпорт

Париж. — французький міністер фінансів Фелікс Гейяр заявив в минулий понеділок, що фінансова ситуація Франції є „вийнятково ґрізна" і що тому уряд мусить хапатися драстичних засобів, щоб щадити рештки закордонної валюти, якою держава ще розпоряджає. Тому французький уряд рішив припинити важність всіх розпорядків, які „лібералізували" французьку торгівлю, та привернути знову важність встановлених меж для імпорту товарів із західньо-европейських країн та країн із доляровою валютою. Імпорт закордонних товарів з отих країн буде зменшений до рівня, на якому знаходився під кінець 1955 року. Від того часу Франція кожного місяця мала на 100 мільйонів долярів до 150 мільйонів дефіциту в торговельному балянсі, внаслідку чого раптово вичерпалися резерви чужої валюти. Клопіт французької господарки у тому, що вона не в силі збільшити експорту власних товарів, що своєю ціною не витримують суперництва на чужих ринках, головно з німецькими й американськими товарами. Противники законного обмежування ввозу товарів із закордону звертають увагу, що Франція не зможе „плисти проти хвилі", себто обмежувати торгівлю в епосі, коли всі інші країни саме касують митні бар'єри. Саме тепер радять у Парижі представники 17-х держав із Організації для Европейської Економічної Співпраці. Рішення французького уряду суперечить тенденції тієї організації — удогіднити міжнародну торгівлю. Як французький уряд уявляє собі реалізацію договору про спільний европейський ринок з власними імпортовими бар'єрами — невідомо. Тому деякі французькі економісти радять: забрати золоту резерву з французького банку і піднести податки на вироби французькоґ опромислу.

Президент домагається ухвалення ощадностевих проєктів Гувера

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер вислав тотожні листи до предсідника Сенату М. Ніксона і спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна, в яких домагається, щоб Конґрес ухвалив ті рекомендації, які запропонувала Комісія для організації Виконної Частини Уряду, яку очолював колишній президент Герберт Гувер. Президент просить Конґрес, щоб поставив ті законопроєкти на першому місці своїх праць, бо ухвалення їх дасть ощадність державній скарбниці, а про ощадність дбають і Президент і Конґрес. „Я знаю, писав Айзенгавер, що і Конґрес і я енерґійно змагаємо до того, щоб поліпшити наш уряд". Президент подав п'ять проєктів, які повинен затвердити Конґрес і які зменшили б федеральні видатки.

Палата продовжила повновласті Президента в ділянці оборони країни

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів одноголосно продовжила повновласті президента ЗДА Двайта Айзенгавера, які дають йому можливість мобілізувати оборону країни. Цей „закон про воєнну силу" обов'язує від 1950 року (вибуху війни в Кореї), і він був вже кілька разів продовжуваний, а тепер мала скінчитися його важність із днем 30-го червня 1957 року. Згідно з цим законом Президент має право виплачувати наперед гроші за щойно заключені контракти та визначати інші реченці сплачування контрактів, ніж це звичайно дозволено. Уряд просив продовження цього закону на один рік, і Палата Репрезентантів на це погодилася.

Проблема з'єдинення — осередком передвиборчої кампанії в Німеччині

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер дістав у четверті роковини повстання у Східній Німеччині листа від державного секретаря Дж. Ф. Доллеса з запевненням, що З'єдинені Держави і їхні західні союзники солідарно зберігають свою політику, наставлену на з'єднення Німеччини. Державний секретар запевнив старого канцлера, що ЗДА цілком свідомі національних аспірацій усіх німців, щоб з'єднитись в спільній національній державі. Тому, що західньо-німецький уряд проголосив був день 17 червня державним святом у пам'ять відважних східньо-німецьких робітників, які 17 червня 1953 року вийшли на вулиці з протестом проти совєтських гнобителів, — державний секретар Доллес віддав у своєму зверненні пошану тіням німецьких жертв та пригадав при цьому й мадярських повстанців. В обох випадках — писав Доллес — „інтервенція Совєтського Союзу брутально здавила визвольні зусилля". Листа Дж. Ф. Доллеса відчитано на урочистому засіданні західньо-німецького парляменту. Слова Доллеса були деякою рекомпенсатою за ту гірку пігулку, яку німці мусіли проковтнути знову з вини Москви. Саме в минулому тижні Нікіта Хрущов, під час свого перебування в Гельсінках, знову підкреслив, що єдиний шанс з'єднення Німеччини лежить в безпосередніх переговорах західніх німців із східньо-німецькими комуністами. Хрущов відмовився в майбутньому переговорювати з західніми великодержавами про з'єднення Німеччини. Тим самим він провалив головну тезу, на якій спірається політика Аденауера, що це річ 4-ох великодержав, які поділили Німеччину, її з'єднити.

Особисті прибутки в травні становлять 340 більйонів в річному відношенні

Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що особисті прибутки американських громадян в місяці травні цього року дійшли до нового рекорду і становили 340,500,000,000 долярів в річному відношенні. (Річне відношення дістаємо таким способом, що прибутки з одного місяця множимо через 12). Коли б ці прибутки поділити на 171,000,000 мешканців ЗДА — то на кожну особу випало б по 2,000 долярів. Прибутки в травні збільшилися на один більйон в порівнянні з квітнем цього року, і на 17 більйонів в порівнянні з травнем 1956 року. На особисті прибутки складаються тижневі і місячні заробітки, прибутки з права власности, дивіденди, відсотки та всі інші прибутки окремих осіб. Прибутки фармерів в річному відношенні становили в травні 15,300,000,000 долярів і були на 400,000,000 долярів більші в порівнянні з квітнем 1956 року.

Відбулася 4-та пробна атомова експльозія в Неваді

Ляс Веґас, Невада. — 18-го червня на дослідній площі в стейті Невада відбулася четверта пробна експльозія, під час якої випробовувано, як атомова зброя впливає на очі людей, які знаходяться недалеко від вибуху. Одну годину після вибуху стояла на висоті 30,000 стіп атомова хмара а блиск від експльозії видко було у віддалі 350 миль, аж у Сан Франсіско в Каліфорнії. Цю атомову зброю спущено з плятформи, яка була причеплена до бальона і була на висоті 500 стіп понад землею. Представники Комісії Атомової Енергії повідомляють, що огненна куля після вибуху не дійшла до землі. Бомба мала силу 10,000 тонн вибухового матеріялу ТНТ. Поза тереном дослідної площі майже не було радіяції, — твердить представник Комісії Атомової Енергії.

Подорожчання цигарок на одного цента від пачки

Ню Йорк. — 5 більших тютюнових концернів повідомили, що з днем 17-го червня піднесли ціну своїх цигарок на 35 центів від 1000, що в детаїчному продажу спричинить подорожчання одної пачки (20 штук) на одного цента. Подорожчали такі роди цигарок: „Лякі страйк", „Пелл Мелл", „Герберт Тарітон", „Філіпп Морріс", „Дантілл", „Честерфілд", „Кемел", „Кавалір", „Олд Голд", „Ембассі". Але це подорожчання цигарок відноситься тільки до тих цигарок, які не мають фільтрів. Концерни твердять, що подорожчання цигарок спричинене тим, що подорожчали сирівець, матеріял до виробу цигарок, праця та машини. Внаслідок цього подорожчання цигарок акції тютюнових фірм на біржі пішли вгору аж до 1.75 пункта. Фірми не бояться збільшувати ціну на цигарки, хоч недавно повідомлечо про причинови[illegible] зв'язок між куренням і недугами пістряка легенів і серця.

Нассер призначив усіх кандидатів на послів до парляменту

Каїро. — „Поворот до парляментарної системи" в Єгипті виглядає у практиці так, що президент Єгипту полк. Ґамаль Абдель Нассер перевів „політичну перевірку" 2,469 кандидатів, які зголосились до виборів до парляменту, що має нараховувати 350 послів. Нассер скреслив з тієї листи 1,227 осіб, як йому немилих чи невигідних, залишивши лише 1,142 кандидатів. Пізніше радіо в Каїро підвищило цю цифру до 1,318 прізвищ. Хоч з листи кандидатів скреслено деяких комуністичних лідерів, як напр. колишнього єгипетського амбасадора в Москві Камеля ель-Біндарі, званого „червоним пашою", проте залишено редакторів про-комуністичної преси та багатьох виразних попленталчів. Зате поскреслювано всіх відомих про-західніх діячів. Водночас Нассер сам себе призначив головою виконного комітету т. зв. Національної Унії, яка має бути єдино допускальною в Єгипті політичною партією. Ще перед скресленням з листи, за само право зголошення своєї кандидатури, 2,508 осіб мусіли вплатити до діравої єгипетської державної каси по 50 ф. шт., себ то по $144. Проте закордонні обсерватори в Каїро не виключають, що навіть при такій селекції кандидатів усе ж в отому карикатурному єгипетському „парляменті" можуть з часом проявитись пробліски самостійного думання та якоїсь опозиції до режиму Нассера і його політики.

В Іраку створено новий уряд

Багдад. — „Сильна людина Іраку", його прем'єр Нурі ас-Саїд, подався до димісії. Він був прем'єром впродовж останніх 27 років, а в останніх роках став співавтором Багдадського пакту, в якому Ірак став членом поруч з Англією, Туреччиною, Іраном і Пакістаном та — в останньому часі — фактично й із ЗДА. Нурі ас-Саїд, який має 66 років, від довшого часу нездужає і з кінцем цього тижня виїздить на лікування до Европи. Король Файзал II призначив новим прем'єром — 64-річного члена іракського Сенату Алі Явдата, також видатного політика і відомого прихильника про-західньої орієнтації. Алі Явдат був амбасадором в Лондоні і Вашинґтоні, був шефом королівської канцелярії, а в 1934-му році став був прем'єром. Тоді він зрікся був у зв'язку з вуличними заворушеннями в Багдаді, але залишився, як активний політичний діяч. У 1953 році він був віцепрем'єром. За нового прем'єра Іраку не передбачується ніякої зміни в закордонній політиці тієї держави.

До половини липня не передбачають гураґанів на Сході ЗДА

Маямі, Флорида. — Бюро погоди в Маямі почало передбачати гураґани один місяць наперед і в першому своєму повідомленні заявляє, що до половини липня цього року не передбачається, щоб гураґан вдарив на східні стейти ЗДА. Але це бюро передбачає аж два буревії — штормии, які можуть вдарити на стейти над Мехіканською затокою. Відтепер Бюро погоди в Маямі буде подавати свої передбачення два рази на місяць, 1-го і 16-го кожного місяця. „Сезон гураґанів" починається в половині червня. Південно-східні стейти вже заалярмовані, що перший в цьому році гураґан, який називатиметься „Одрі" (Audrey), може виникнути на Атлантику і вдарити на американський континент. Літаки патрулюють океан і негайно повідомляють про те, де виникає буревій. Власники готелів і ресторанів не є вдоволені, бо туристи будуть боятися їхати на Флориду, якій загрожують гураґани. Вони кажуть, що буревіїв може взагалі не бути, але напевно буде менше туристів.

Суддя забороняє видавати Джірарда японському судові

Вашинґтон. — Суддя федерального суду Джозеф Мекґараґі видав зарядження, щоб американський уряд не видавав вояка Вільяма Джірарда японському судові, який мав би його судити за застрелення японської жінки на площі вправ в Японії. Суддя заявив, що видання Джірарда японському судові „порушило б конституційні права того вояка". Але суддя відмовився видати зарядження, щоб на основі „габеас корпус" привезти Джірарда до ЗДА, де б його міг судити американський суд. З японських кол заявляють, що не видання Джірарда японському судові може спричинити погіршення приязних відносин між обома країнами. Представник уряду Оскар Г. Дейвіс заявив, що вносить апеляцію від того зарядження судді до Апеляційного Суду. Та не знати, чим ця справа закінчиться, бо її мав би вирішувати Найвищий Суд ЗДА, який вже в понеділок, 24-го червня має почати літні вакації.

В АМЕРИЦІ

● **Сенатор Вільям Ф. Новленд** говорив в Сенаті з приводу 50-річчя дипломатичної праці державного секретаря Джана Фостера Доллеса і сказав, що „Доллес є не тільки великим державним секретарем, але і великим американцем". Доллес їздить по всьому світі, щоб тільки врятувати світовий мир, і не зважає навіть на стан свого здоров'я.

● **Пресовий секретар Білого Дому** Джеймс С. Гаґерті знає все, що діється з президентом Айзенгавером, але 15-го червня він не знав, що його шеф поїхав в гори Кетоктін, де ловив пструги з своїм приятелем. Не міг він сказати журналістам, чи Президентові вдалося щось зловити.

● **В Монтерей,** Каліфорнія, помер в шпиталі здібний науковець, 41-річний Вільям К. Шервуд, який був покликаний перед конґресову слідчу підкомісію, де мав зізнавати про свої зв'язки з комуністами. Шервуд отруївся, бо соромився публічного натаврування. Він мав і фінансові клопоти. Залишив дружину і 4 дітей.

● **Секретар оборони** Чарлз Е. Вилсон відлетів із Вашинґтону на вакації до Канади, де буде ловити рибу.

● **Уряд здоров'я в Ню Йорку** дає такі поради на час спеки: дуже легко одягатися; їсти легкостравні харчі (овочі, городину); пити багато води і соків, щоб доповнювати в організмі воду, яка виходить із потом; старші віком люди не сміють при праці перемучуватися; немовлята повинні мати якнайменше одежі, — їх треба два-три рази денно змивати водою при допомозі губки.

● **Невідомі злочинці в Ню Йорку** в білий день на вулиці вбили 55-річного Френка Скаліза, який був співробітником ракетера Френка Костелля, що і його недавно пробували вбити особи зі злочинного світу. Після вбивства злочинці втекли автом, яке на них чекало. Члени ґенґу мають якісь особисті порахунки з Костелльом і його прихильниками, які в чомусь їм спроневірилися.

● **Пані Айзенгавер** пішла на кілька днів до армійського шпиталю „Волтера Ріда", де мають сконтролювати стан її здоров'я. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що це буде нормальна контроля здоров'я, бо пані Айзенгавер не хворіє на жадну недугу.

● **Американські фармери** видають річно коло 5 більйонів долярів на боротьбу проти всякого хабазза і бурянів. Якби ту суму розподілив на всіх мешканців цієї країни, то на кожну особу (і дітей) випало б по 20 долярів на рік.

● **У Сенаті** ухвалено законопроєкт, згідно з яким лікарів і дентистів покликуватимуть до військової служби не до 50-ох років життя, як було досі, а до 35-ох.

У СВІТІ

● **Перший корабель під французьким прапором** переїхав у минулу неділю через Суезький канал після сьомимісячного бойкоту каналу. Вантажний корабель „Пікарді" містоти 4,665 тонн знаходився в конвої з 23 різнонаціональних кораблів, що зробили 103-милеву подорож каналом в його північному напрямку. Єгипет погодився з Францією, що оплату за користування каналом можна платити не тільки „твердими" долярами, але й єгипетськими фунтами рівновартости $4,752.

● **Фазіль Кучук,** лідер 100,-000-ої громади турків на Кипрі, прибув до столиці Туреччини Анкари для дальших нарад з турецьким урядом у зв'язку з закулісовими переговорами, що ведуться про розв'язання проблеми Кипру. Кучук заявив, що найкраща розв'язка справи — поділити Кипр між грецьку та турецьку частини з окремими автономними правами. Греки відкидають таку ідею.

● **У Тегерані,** столиці Ірану, американський майор Пол Ф. Матісак із тамошньої американської військової місії, перехилився під час вечірнього прийняття в кімнатах місії з вікна і впав з 4-го поверха на вулицю. Перевезений до шпиталю — швидко потім помер. Його дружина живе в ЗДА.

● **У Ливані** прийшло до кривавої сутички між прихильниками двох суперницьких кандидатів у виборах до парляменту. Бійка була така завзята, що — від куль і ножів — згинуло 18 осіб, а коло 30 було ранених. Цей зудар стався за 7 миль від містечка Триполі. Обидва парляментарні кандидати, що брали участь у стрілянині, згинули. Порядок завело щойно військо.

● **На Філіппінах** зараза інфлюенци забрала від початку травня до 15 червня ц. р. вже 1,617 смертних жертв. Інфлюенца, яка цього вчасного літа шаліла по всьому Далекому Сході, мала і все ще має на Філіппінах найгрізнішу форму.

● **На ізраїльсько - йорданському кордоні** знову стався „інцидент", з новою невинною жертвою. Ізраїльський інженер працював із робітниками над рікою Йорданом по ізраїльському боці. З йорданського боку впав стріл і поцілив інженера, який на місці згинув.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ЯПОНСЬКИЙ ГІСТЬ У ЗДА

Еволюція, яку мусіла пережити Японія після останньої війни, була ще глибша, ніж Німеччина. Бо ж у Німеччині кайзер ніколи не був божественною істотою, а за Веймарської республіки німці таки пізнали республікансько-демократичний режим. „Перевиховування" японців на демократів мусіло бути операцією, що інколи боляче вдаряло по прастарих народних віруваннях і традиціях. Мудрість окупаційного правління МекАртура загладила й заокруглила багато гострих кутів. Але й МекАртур пішов задалеко, продиктувавши до японської конституції постанову, помилковість якої натаврував потім під час своїх відвідин в Японії — віце-президент Ричард Ніксон: заборону Японії втримувати власну реґулярну армію.

З'єдинені Держави були перші, які зрозуміли конечність радикально змінити свою політику на Тихому океані, коли переконались, що ворогом число 1 всього світу є Совєтський Союз. Таким чином від 8 вересня 1951 року Японія стала із недавнього воєнного ворога — політичним союзником. Радикальну зміну, яка зайшла у світі, зрозуміли і японці. До керми державної влади прийшли старі державні діячі, з помірковано-консервативної центральної партії Ліберальних демократів, спершу Шіґуру Йошіда, потім Іхіро Гатояма, а після нього — Нобосуке Кіші. І ось, цей теперішній японський прем'єр, недавній генеральний секретар названої найчисленнішої в Японії політичної партії, є саме тепер офіційним гостем американського уряду.

Причини його відвідин — аж надто ясні. Від 28 квітня 1952 року Японія стала знову суверенна. 7 серпня 1953 року ЗДА і Японія підписали пакт взаємної безпеки, схоплений у 9-ох точках, який м. ін. дозволив Японії на частинну відбудову промислу для війська. 8 березня 1954 року підписано між цими двома країнами пакт взаємної допомоги. 18 грудня 1956 року Японія стала вже навіть членом Об'єднаних Націй. Але ті міжнародні акти, що задовольняли японську національно-політичну амбіцію, зробили японців ще більш чулими на деякі залишки окупаційних часів, що вражають їх національну гордість та — б'ють по економіці. В даному випадку річ іде про американську базу Окінава на японській території, яка викликає цілу низку проблем, зручно використовуваних ворожою Америці пропаґандою японських комуністів і соціялістів. У цій пропаґанді говориться про викуповування чи виорендовування для американських військових цілей за безцін — японських теренів, буцімто потрібних японським власникам-хліборобам. Японці хочуть дістати право адміністрування землями, на яких стаціоновані всі американські збройні сили в Японії. Звуження ж суверенности Японії до 4-х головних островів в мировому договорі — ще більш погіршило господарський стан Японії. Тому Японія шукає поправи своїх фінансів в торгуванні з комуністичними країнами. Для цієї цілі кол. прем'єр Гатояма, піддавшись натискові збоку своїх господарських кіл, підписав був в минулому році в Москві провізоричний пакт з СССР, який не є ще мировим договором (бо Москва не захотіла віддати японцям Курильські острови, без чого японці не хотіли „миритися"), а тільки ствердженням факту закінчення воєнних дій. Але позиція торгівлі з СССР має для японців куди меншу вартість, як позиція торгівлі з комуністичним Китаєм. Для цієї цілі треба порозумітись з ЗДА, які вже висловили своє невдоволення з приводу скасування англійцями заборони вивозу до комуністичного Китаю стратегічних товарів. Врешті Японії залежить на зменшенні американського імпортового мита на японські товари. Треба теж узгіднити політику найважливіших актуальних проблем.

Японія із своїм 90-мільйоновим людським масивом та своїм географічним положенням — це величезної ваги мілітарний союзник. А кожний союз вимагає користей для обох сторін. Замало орудувати арґументом, що ЗДА настільки потрібні Японії для її безпеки, що всі інші речі — це дрібна заплата за ту велетенську користь. Широкі маси завжди податливі на демагогію, в якій майстрами є комуністи та опозиційні до теперішнього уряду в Японії соціялісти. Вони манять японців великими користями торгівлі з комуністичним Китаєм, якій буцімто тільки Америка стоїть на перешкоді. Вони таврують американську військову адміністрацію в Окінаві та накидуються на американський капітал, що допомагає розбудовувати різні ділянки японського промислу, наприклад, японські корабельні доки. Справа американського вояка Джірарда, що застрелив старшу японську жінку на полі військових вправ, — долила оливи до вогню. Це не легкі проблеми. Але однаково японський прем'єр Нобосукі Кіші при своєму відлеті з Японії, як і державний секретар Дж. Ф. Доллес на своїй останній пресовій конференції не залишали сумніву, що всі ці справи вдасться їм розв'язати з обосторонньою користю, як між двома великими націями, свідомими, що одна другій потрібна.

ПІСНЯ, ТАНОК І ДРАМГУРТОК

Орган „Українського Суспільно-Культурного Товариства" в Польщі „Наше Слово" надрукував у числі 19-му з 12 травня ц. р. низку інформацій про життя українців у т. зв. „Чехословацькій Народній Республіці".

Українців у Чехословаччині нараховує „Наше Слово" 150.000 душ (стільки ж за офіційними даними живе українців із Польщі). Більшість українців живе на Пряшівщині, де на всіх 10 округ три є в більшості заселені українцями і решта має мішане українсько-словацьке населення. Як і в Польщі, пряшівські українці мають свій окремий часопис — „Нове Життя", який виходить двічі на тиждень і є офіційним органом пряшівського, значить, словацького комітету комуністичної партії Чехословаччини.

Так же само, як і в Польщі, існує тут, але скорше, бо ще в 1954 році, заснована „Культурна спілка українських трудящих" (КСУТ), діяльність якої обмежується здебільша до справ шкільництва і культурно-освітньої праці. Ніяких політичних завдань, так же само як і Українське Суспільно-Культурне Товариство у Польщі, ця спілка собі не ставить, бо в умовах комуністичного режиму вся політична діяльність українців у Пряшівщині обмежена тільки до комуністичної партії і політикою українці можуть займатися — треба додати від себе— хіба тільки в нелеґальних підпільних організаціях. Назва і діяльність українських товариств і в Польщі і в Чехословаччині доказують, що ініціятива для їх створення вийшла не так із самих низів, як від партійних кіл для відвернення уваги населення від актуальних політичних і суспільних проблем таких, як, наприклад, справа повороту українців у Польщі на відібрані їм польським комуністичним режимом землі.

В рамцях обидвох товариств українці мають тільки право займатися культурною діяльністю, яка з черги обмежена знову ж здебільша до таких ділянок, як пісня, танок і драмгурток, чи ширше — хорове мистецтво, танцювання й організування аматорських вистав драматичними гуртками.

В днях 13 і 14 квітня ц. р. відбувся у Пряшеві Другий Крайовий з'їзд „Культурної Спілки Українських Трудящих (КСУТ). Із звіту управи цієї спілки можна довідатися, що на території Пряшівщини існує 153 освітніх клюби, з того тільки 35 в українських селах. Крім цих клюбів в українських селах існує 73 хатчиталень і 115 випозичалень книжок, 15 кінотеатрів й один професійний театр. Засновано, але він ще не почав своєї діяльности, ансамбль української пісні і танку. Найпоширенішою формою культ-освітньої діяльности є т. зв. колективи народної творчости і художньої самодіяльности (НХС), що їх існує по українських селах 163. Останній рік у культ-освітній діяльності української Пряшівщини проходив під знаком третього загального чехословацького „свята пісні, танку і художнього слова", визначеному на червень цього року. В підготові до цього, організованого компартією „свята", брало участь, як подає „Наше Слово", 90 „музично-співацько-танцювальних гуртків".

Звідомлення КСУТ хвалиться водночас із цим великими „досягненнями" в ділянці шкільництва. На жаль, ці цифри подані, як це водиться скрізь у комуністичних країнах так, що не можна збагнути, чи вони є доказом зросту чи занепаду в такій або іншій ділянці. Згідно із цим звідомленням, на Пряшівщині існує під сучасну пору 411 українських шкіл, в тому числі чотири одинадцятирічки, дві паралельні школи, одна промислова, 44 восьмирічні школи, 63 дитячі садки, 194 початкових, одна педагогічна і 4 фахові середні школи. В усіх цих школах є 738 кляс із 19.570 школярами. Водночас із цим на протязі зимового періоду мало відбутися понад 200 курсів навчання української мови.

„Культурна спілка українських трудящих" нараховує 220 організаційних гуртків, в яких працює понад 10 тисяч членів, з якими відбуто 30 окружних конференцій і сотки сходин та засідань. Все ж таки, коли розглядати критично такі досягнення українства на Пряшівщині, що їх ця спілка приписує собі, як, наприклад, зріст національної свідомости і культурний розвиток населення, то треба ствердити, що відбувалися вони в більшості за ініціятивою самого ж українського населення, яке в умовах приналежности до чужої держави і безупинного винародовлювання зуміло зберегти не тільки свою національну свідомість, але й окремішність і самобутність. „Заслугою" всяких комуністичних комітетів і створених ними товариств може бути хіба тільки те, що вони скеровуючи національний рух в рамці „культосвітньої роботи", намагаються позбавити його політичної гостроти й аспірацій.

Д-р М. Дудра (Женева)

КОНҐРЕС МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

Кожного року в червні відбувається в Женеві, у великій залі Палацу Об'єднаних Націй, конґрес Міжнародної Організації Праці, якої Міжнародне Бюро Праці приміщене в великій імпозантній будівлі в парку над Женевським озером. Цьогорічний, 40-ий з черги конґрес почався 5 червня і триватиме до кінця місяця.

Створена ще в 1919 р. разом з Лігою Націй, ця установа пережила свою матірню організацію і сьогодні є спеціяльною аґенцією Об'єднаних Націй, подібно як ЮНЕСКО, Міжнародна Організація Здоров'я тощо. Завданням цієї організації є в основному студіювання робітничих відносин та можливостей їх поліпшення в поодиноких країнах, як також встановлення т. зв. Міжнародного Кодексу Праці, тобто норм, яких члени цієї організації повинні в міру можливостей додержуватися. Праця цієї установи надзвичайно різнородна та цікава, а головно дуже важлива та корисна, в чому автор цих рядків мав цього року нагоду переконатися, перебуваючи в щоденному контакті з персоналом Міжнародного Бюра Праці, як обсерватор на засіданнях Виконної Ради і на цьогорічному конґресі.

Міжнародна Організація Праці — це одинока інституція в рямках Об'єднаних Націй, у склад якої входять не тільки представники поодиноких урядів, але й делеґати працедавців та робітників поодиноких країн. Від часу закінчення другої світової війни число країн — членів цієї організації зросло з 48 на 78. В цьому числі знаходяться і Совєтський Союз та Совєтська Україна і Білорусь, які зголосили своє членство в 1953 р. Від цього часу засідання Виконної Ради та щорічні конґреси цієї установи стали доволі бурхливими, бо на кожному з них, абстрагуючи від інших сутичок із совєтами, раз-у-раз виринає питання самого членства Совєтського Союзу та його складових республік.

Річ в тому, що, згідно з конституцією Міжнародної Організації Праці, виконні органи та конґреси цієї організації мають складатися з „представників урядів, вільних підприємців та вільних робітників". Очевидно, Совєтський Союз не відповідає цим вимогам, бо в його соціялістичному господарстві взагалі немає підприємців, а совєтські робітники — це фактично державні раби. Зокрема, бурхливим було засідання Виконної Ради в листопаді м. р., коли, побіч дискусії над питанням членства, формально осуджено уряди Совєтського Союзу, Мадярщини та Польщі за гноблення робітництва, зокрема в зв'язку з тогочасним кривавим здушенням визвольного руху робітництва цих країн. Покищо це питання ще не вирішене остаточно і Совєти далі посилають своїх делеґатів, „підприємців і вільних робітників".

Цьогорічний ювілейний конґрес відкрито з великою помпою. Вже напередодні конґресу засідання Виконної Ради звеличав своєю присутністю та промовою американський міністер праці Мічелл, до висновків якого прилучився „в дусі великої приязни" совєтський державний представник, проф. Арутюніян. В конґресі бере участь 800 делеґатів та їхніх дорадників з 78 країн. Разом з дипломатичною ґалерією та ґалерією преси, учасники конґресу вщерть виповнюють велику залю Палацу Об'єднаних Націй. Ювілейний характер конґресу підкреслений вже в самому складі делеґацій, в яких цього року переважають міністри та віце-міністри праці поодиноких країн, амбасадори, консули, визначні університетські професори, побіч визначних представників осоціяцій підприємців і робітників. Президентом конґресу вибрано одноголосно австралійського міністра праці Голта.

До ювілейного характеру конґресу бажають, видно, спричинитись і совєти, наставлені на „миролюбну співпрацю". Це випливає не тільки з згаданої вище „миролюбної" заяви совєтського представника у відповідь на промову американського міністра праці, але також з „послання миру" совєтського прем'єра Булґаніна, яке передав президентові конґресу совєтський представник з проханням прочитати його на пленарному засіданні. Міністер Голт прочитав його з застереженням, що робить це проти свого переконання і переконання Виконної Ради, бо не хоче встановляти подібних прецедентів на майбутнє.

Одинокою точкою нарад, яка могла б заколотити „миролюбну атмосферу", могла б бути дискусія та винесення рішення в справі заборони примусової праці. Ясно, що йде тут головно про каторжну працю та концентраційні табори в Совєтському Союзі. Але Совєти не дають вивести себе з рівноваги, навпаки, вони в першу чергу домагаються такої заборони, мовляв, у них не може бути й мови про якусь примусову працю, і совість у них чиста, але в капіталістичних країнах бувають випадки, коли підприємці не виплачують своєчасно робітникам платні, і бідолахи мусять далі працювати на зненавиджених капіталістів.

Фактично роля конґресу в цьому питанні відносно формальна. Сьогодні йде вже тільки про остаточну редакцію відповідної резолюції та її формальне прийняття. Властиві досліди та дискусії над розміром та родами примусової праці, зокрема в Совєтському Союзі, відбулися в попередніх роках. Ця акція почалася в 1951 р., коли Об'єднані Нації і Міжнародна Організація Праці спільно встановили спеціяльний комітет, який мав дослідити відносини примусової праці в поодиноких країнах і приготовити відповідний звіт.

Цей звіт, виданий у 1953 р., є надзвичайно гострим оскарженням Совєтського Союзу за його концентраційні табори, каторжні роботи та взагалі за невільничу систему праці. Він базується, з одного боку, на самих совєтських офіційних джерелах (карний кодекс, кодекс праці тощо), а з другого — на відповідно обґрунтованих оскарженнях та свідченнях поодиноких урядів, зокрема Америки і Англії, різних організацій, як, наприклад, Американської Федерації Праці, Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок та організацій вільних литовців, лотишів, естонців і мадярів поза кордонами їхніх країн.

На жаль, немає в цьому звіті жадної згадки про будь-яку українську організацію, як не говориться в ньому й про каторжні відносини в Україні, хоч окремо згадується про відносини в Литві, Латвії, Естонії і Мадярщині. Одинока згадка про українців міститься в одному реченні про те, що по світовій війні „чеські громадяни після відірвання Карпатської України були масово виарештувані й депортовані". Зате Україна, тобто Українська ССР, виступає по противному боці, і разом із Совєтським Союзом рішуче заперечує ці всі оскарження як неправдиві та зовсім не обґрунтовані. Вона напевно повторюватиме це устами своєї делеґації і на цьогорічному конґресі Міжнародної Організації Праці.

Мирослав Прокоп

ЗА РЕАЛЬНІ ОСНОВИ НАШИХ ЗОВНІШНІХ АКЦІЙ

I.

Під час нарад Політичної комісії річних зборів Крайової Ради УККА, що відбулися в днях 1 і 2 червня ц. р., виринули деякі принципові питання щодо того, як найкраще ставити українську справу перед зовнішнім світом. Питання ці постали у зв'язку з підготовою відзначення 40-х роковин відновлення державної незалежности України та плянованих з цієї нагоди акцій УККА. З такими питаннями зустрічається кожний, хто має діло з зовнішньополітичними виступами в користь української визвольної справи, тому варто їм ближче приглянутися. Ось деякі з них:

1) Яка головна причина упадку української незалежної держави 1917-20 років і як цю справу пояснювати чужинцям? Не дописав тоді сам український нарід, його провід, чи завинили все некорисні для нас зовнішні умови, зокрема наші дуже слабі позиції на заході?

2) Що творить основний арґумент в наших акціях оборони права українського народу на повну державну незалежність: факт, що 40 років тому українська нація створила власну державу, з усіми правними й політичними наслідками цієї події, чи факт що і тоді, і від того часу український нарід веде безперервну визвольну боротьбу і що цією боротьбою він здобув численні атрибути державности?

3) Яку ролю повинні ми в наших зовнішніх виступах відзначати для УССР з огляду на її правно-формальний характер як держави, як і з огляду на її зміст, тобто існуючі елементи її сили і слабости? Як перед зовнішнім світом використати факт політичної гри Москви українською картою, а зокрема факт, що Москва постійно наголошує суверенність України, в той час коли Захід цю справу взагалі замовчує?

4) Чи наші політичні акції на Заході ми повинні концентрувати на одному відтинку, тобто проти комуністичної Москви і російського імперіялізму, чи, може, паралельно з нею, повинні з однаковою натугою протидіяти загарбницьким плянам еміґраційних кіл наших західних сусідів?

Не треба пояснювати, що такі і подібні питання заторкують основи нашої визвольної політики, і що таке або інше їх ставлення перед зовнішнім світом матиме серйозний вплив на його відношення до українського народу та його визвольної боротьби.

У 1917-20 роках ми програли насамперед в Україні, а відтак на Заході

Причини наших невдач у 1917 і наступних роках основно з'ясовані в працях учасників і дослідників типу В. Липинського, Д. Дорошенка, М. Грушевського, В. Винниченка, Д. Донцова, Дж. Решетаря та ін., і ледве чи до їхніх оцінок можна ще багато додати. З їхніх писань виразно видно не тільки велику біологічну і духову силу нашої нації, але також всі її слабості в тому періоді, і дивно було б, коли б слабості ті ми хотіли перед кім-небудь у світі закривати. Переконувати світ, що ми програли тоді тільки в Парижі, Лондоні чи Вашинґтоні, і мати надію, що в це повірять, як в одиноку причину наших невдач, було б наївно. Ті, хто українською справою заінтересований, згадані тут праці читав і має картину тодішніх подій. Зовнішньому світові добре відомі тодішній стан української нації, її соціяльна структура, факт перебування частини нашої провідної верстви в полоні імперських політичних концепцій, процеси розвитку українського самостійницького руху тощо.

Звичайно, це зовсім не значить, що ми повинні замовчувати фатальну ролю, яку відіграв Захід в остаточному висліді наших визвольних змагань. Навпаки, ми повинні доказувати, що ніхто інший як саме Захід загнав ножа в спину української національно-демократичної революції, коли давав підтримку Денікінові або озброював польські леґіони для боротьби проти українського народу. Відомо, що таким чином тодішній Захід став гробокопателем визвольних прагнень народів царської імперії і довів посередньо до перемоги Леніна. Це треба наголошувати зокрема сьогодні, коли тенденції нехтувати визвольними змаганнями неросійських народів СССР на Заході не перевелися. Але й тоді не треба нам закривати слабостей нашої нації того періоду. Тим більше, що слабості ті — результат довгого поневолення її що

22 січня 1918 р. — це не відірване явище нашої історії.

Відомо, що проголошення незалежности УНРеспубліки було результатом поспішних внутрішніх процесів, які відбувалися в українському народі у тих революційних місяцях. Відомо також, що була це спроба, з одного боку, нав'язати до історичного минулого України, а з другого — наздогнати все, що було занедбане в сторіччях занепаду.

Але відновлення самостійности нашого народу було також початком довгого періоду визвольної боротьби в різних формах, що триває до наших днів. В тому чи не найбільша сила 22 січня 1918 року. За останні 40 років українська нація пройшла довгий шлях історичного розвитку, повний таких глибоких процесів і змін, що його можна порівнювати хіба з найбільш революційними періодами нашої історії. Зміни ці визначені як активними, так і пасивними позиціями в нашому національному балянсі.

По стороні активів треба записати самий факт існування нашої нації в умовах жорстоких фізичних і духових експериментів останніх 40 років, організовану і стихійну боротьбу в різних формах, духово-культурний спротив, боротьбу за віру, економічний ріст, побудову нової соціяльної структури, формальний вихід на міжнародну арену, велику живучість нашої нації, що видно хоч би зі спротиву, який виявляють україн-

(Продовження на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

ШЕВЧЕНКО

Річник 6.

(16)

КРИТЕРІЇ В ОЦІНЦІ МАЛЯРСЬКОЇ СПАДЩИНИ ШЕВЧЕНКА

Шевченко був першим мистцем не тільки на терені України, але й одним із перших у російській державі, що виломився з-під цієї пасивної мовчанки на тему долі й недолі селянських мас і показав нам у своїх малярських працях їхнє життя у несфальшованій правді, не промовчуючи хиб, але й не закриваючи їхніх позитивних вартостей. Ця прикмета є в його творах загальна, а не вузьконаціональна. Він відносився з таким самим співчуттям до українців, як і до киргизів на засланні, інтересувався їхньою працею, малював їх при їх щоденних зайняттях і турботах, чим наближався під тематичним і ідеологічним оглядом до французьких барбізонців.

Та найбагатшою ділянкою в мистецькій спадщині Шевченка є його краєвиди. Вже Олексій Новицький устійнив у 1914 р. їх кількість на суму 311 праць, у загальному числі із 651 всіх малярських творів Шевченка, які були відомі в тому часі цьому заслуженому дослідникові.[6] Самозрозуміло, що при повній реєстрації всіх мистецьких праць Шевченка, проведеній у найновіших часах, які перевищують кількість 1.000 позицій, число пейзажів також помітно збільшилося. Шевченко любив дуже глибоко природу і як у своїх поемах, так і в картинах ентузіястично звеличував і описував її. Його описи природи в поезіях такі часті й багаті, як і в малярстві. Коли зважимо далі, що студії малювання краєвидів у тогочасних Академіях Мистецтв були властиво недоцінювані, то Шевченко сам намагався їх зглибити. Ні рисунку пейзажів, ані техніки він не засвоїв ні у кого з своїх професорів. Сама природа України вчила його малювати, він розумів її настрої й на зовсім своєрідний лад передавав їх у своїх творах. І вже в цьому одному лежить висока вартість краєвидів Шевченка. Але є в них ще одна характеристична риса: наш мистець не розгублюється в деталях, трактує пейзаж широко, наскрізь сміливо й при глибшій аналізі його малюнків завважуємо, що він випередив свою добу: в них зовсім виразно відчуваємо подих імпресіонізму. Коли ж зважимо далі, що слово „імпресіонізм" появляється вперше в мистецькій термінології в 1871 р. при відкритті виставки в Парижі, а Золя виступив в обороні праць тогочасних модерністів у 1866 р., щойно тоді зрозуміємо як слід сміливість осягів Шевченка ще й на цьому полі.

Виховна вартість першого з двох малярських циклів Шевченка, а саме його „Живописної України", є така очевидна, що доказувати її виховне значення, зокрема для його сучасників, видається нам зайвим зусиллям. Вже той один факт, що після хвилевої невдачі, браку зацікавлення цим виданням збоку ширших кругів громадянства (може й з вини П. Куліша, що відмовився написати текст до ілюстрацій),[7] задум Шевченка відновив згодом Лев Жемчужніков, один із нечисленних ідеалістів-чужинців, зукраїнізованих росіян, який виявив свою щиру любов до України ще й популяризацією українського народного стилю в будівництві, має наскрізь винятквове значення. І хоч сучасники Шевченка, а зокрема ті, що передусім були покликані допомагати йому в його важливій виховній праці, відмовилися від цього обов'язку, все таки цикл „Живописна Україна" не залишився пустим звуком, не пролунав без відгомону, а, навпаки, став ідеєю, якої не вміли оцінити під ту пору свої, зате реалізував її згодом чужинець, що розумів якнайкраще значення цього циклу Шевченка, і саме в тому лежить його незрівняна вартість.

Щодо змісту й тенденції другого циклу Шевченка п. з. „Притча про блудного сина", то й ця тема була предметом аналізи в низці праць УВАН у США, а саме в „Науковому Збірнику" ч. 1 за 1952 р. в моїй статті „Малярський цикл Т. Шевченка — Притча про блудного сина". На мій погляд, ця „Притча" відображаючи суму переживань Шевченка на засланні та виказуючи наслідки жахливої деморалізації і трагічних відносин, які він там бачив і серед яких жив, мала бути заразом протестом проти суспільного безладдя в Росії.

Політична тенденція обох циклів аж занадто ясна. Шевченко поставив перед очима глядача, з одного боку, соняшну Україну в картинах з її минулого й в тогочасному побуті з чисто дидактичною настановою, при чому явним контрастом до цієї серії він протиставив другий цикл з його кошмарним, гнітючим змістом, основою якого є наслідки суспільного зла в тогочасній Росії, що його наш поет бачив власними очима у найтиповіших прикладах.

[6] О. Новицький. Тарас Шевченко як маляр. Львів 1914, стор. 67.

[7] Дмитро Антонович, Пластична творчість Т. Шевченка. Повне видання творів Т. Шевченка Українського Наукового Інституту у Варшаві 1937, т. XII, стор. 149-150.

СОНЯШНИК

Між гарбузинням,
між картоплинням
Буйно гориш ти в моїй стороні.
Соняшник, соняшник!
Теплим промінням
Серце зігрій, дай снаги мені.

Я тебе знаю
з дитинства, від роду,
Ти мене грів і мені пломенів.
Сонце селянського
саду й городу,
Сонце найкращих
дитинячих днів.

Ти над Дніпром,
над Десною, Синюхою
Всюди багаття твоє золоте.
Бджоли тобі співають —
я слухаю,
Ти розцвітаєш — і серце цвіте.

Хилишся ти на схід сонця
по звичаю,
Голову клониш величну свою.
Кинь же свій промінь
мені мандрівничому,
В дальніх просторах,
в далекім краю.

Ти при вікні у моєї коханої
Поруч з любистком,
де пісня встає.
Дай мені сили,
краси полум'яної,
Соняшник, соняшник,
сонце моє!

ПЕТРО ДОРОШКО

Любомир О. Ортинський

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ ЗДА

Клівленд, Огайо. — III Конґрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) разом з II Високошкільною літньою конференцією, що відбулися від 13—16 червня 1957 р. в готелі Лейк Шор в Клівленді, заслуговують на спеціяльне відзначення як одне з відрадних проявів українського організованого життя в ЗДА.

Студенти — це передумова провідної верстви й інтеліґентських кадрів. Недостачу їх ми відчували колись в Краю; ще г і р ш е представлялася справа поза кордонами батьківщини, передовсім в ЗДА. В останньому часі ситуація на цьому відтинку значно покращала так в краю як і закордоном. На підставі скупих заподань з України все ж можемо принаймні стверджувати, що квантитативно там зросло число студіюючої молоді, розбудовується середнє і високе шкільництво. Очевидно, впарі з тим проводиться нахабна русифікація, а коли йдеться про більшість гуманістичних дисциплін, вони є подавані студентам в дусі діялектичного матеріялізму і відкидають підметність українського народу в таких основних галузях науки як історія, а почасти й література.

Виповнити хоча частинно велику прогалину, що її створює на відтинку зовнішньої інформації про Україну большевицький режим; стати речником справжніх інтересів українського народу перед вільним світом і вірно інтерпретувати події на батьківщині і в цей спосіб помагати українському народові в його визвольній боротьбі — велике завдання українців, що мають змогу студіювати поза кордонами і засягом впливу СРСР. Зокрема важливе завдання перед українськими студентами в ЗДА, що є сьогодні передовою потугою західнього світу. Отже і на цьому відтинку доводиться відмічувати поважний поступ і саме Конґрес і Високошкільна конференція СУСТА-и були цього наглядним доказом.

СУСТА в числах.

В III Конґресі СУСТА взяло участь 53 делеґати від 25 діючих станиць, в яких зорганізовано понад 800 членів, студентів вищих шкіл ЗДА. 56% студіюючих є студентами технічно - медичних факультетів, 44% гуманістичних.

Тільки 20% членів СУСТА є народжені в ЗДА, отже ще поважне число американців українського походження, що студіюють на університетах, не включалося в організоване у к р а ї н сько - американське студентське життя. Це й є одна з проблем, що її повинна старатися розв'язати нова управа товариства.

Організаційна побудова СУСТА-и розрізняє дві структуральні форми: студентські громади (19), й клюби (7). Перші об'єднують студентів даного університетського осередку, другі є організовані при університетах. Ця остання форма виказалася більше життєздатною і в майбутньому треба рахуватися з розбудовою саме цих клітин.

Крім сталого місячного додатку до „Свободи" — „Студентського Слова" появилося перше число „Горизонтів" — проблематичного, українськомовного журналу і підготовлено до друку друге, англомовне. Інформаційна діяльність про Україну в поодиноких університетських осередках, конференції і спільні акції зі студентами інших етнічних груп і активна допомога при акціях, переводжених УКК й іншими українськими політичними організаціями, виповнювали зміст багатогранної діяльности управи Союзу і його клітин.

Україна в останній війні була предметом дослідження 13 рефератів, що виповнили програму II Високошкільної конференції. Для більшости референтів обслідживаний період був справжньою історією, що її вони пережили як діти або юнаки і в своїх оглядах спиралися в першу чергу на існуючу на цю тематику літературу. До речі, висвітлення подій тих часів у референтів, що не були обтяжені суб'єктивізмом учасника, випали більше об'єктивно ніж нечисленні, базовані на власних переживаннях. Але це були радше вийнятки від засади.

На марґінесі вислуханих рефератів треба з признанням відмітити надзвичайну пильність поодиноких референтів, що не жалували труду й перерились крізь стирту всяких „білих книг" сорокових років; прочитали масу в с і л я к о г о циклостилевого писання і в результаті дали незлу аналізу часу і подій.

Новий тип студентів.

Учасники III Конґресу СУСТА, що я їх мав змогу три дні спостерігати: на Високошкільній конференції, на конґресі і врешті на танцювальному паркеті, залишили в мене справді приємне враження. Передовсім імпонувала чисельна участь на конференції і конґресі (пересічно 60 осіб з різних міст ЗДА) і ще більша на конґресовому балі. Дбайливий, а навіть плеканий зовнішній вигляд студенток і студентів милував око; вас радувала добра манера і свобода, з якою забирали голос в дискусії і порушувались на танцювальному паркеті в балевих сукнях і смокінґах молоді комілітони — словом ви мали перед собою новий тип українського студента, що був „і до таньця і до ружаньця".

Діловість з якою велися наради, короткий, прецизний спосіб вислову і відсутність будь-яких намагань укладати нові пляни визволення України і вирішувати всякі державно - к о н с т р у ктуральні проблеми, чим грішили студенти попередніх ґенерацій — все це разом творить силюети українського студента в ЗДА з 1957 р.

Без сумніву, годі робити порівняння між студентами в Краю перед 1939 р. і тими зі ЗДА в 1957 р. Цілковито інший побут, політичне, економічне й соціяльне підложжя формувало українського студента тоді і впливає на нього тепер. Тоді він силою обставин мусів йти і йшов в аванґарді української революції. Тепер — його завдання зводяться до допоміжної акції на зовнішньому відтинку, в нових умовах він має стати посередником між Україною і ЗДА і на різних відтинках американського життя гідно репрезентувати країну свого, а чи своїх батьків походження. До цих завдань українська академічна молодь ЗДА добре себе підготовляє і можна сподіватися, що Україна дочекається від неї помочі, що покладені на неї надії старшої ґенерації будуть сповнені.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Створено „Акцію Молодих" — Секцію Молоді при ОПВВУ.

25 травня 1957 р. відбулася в Ню Йорку конференція молоді, яка своїми поглядами тяготіє до середовища ЗП УГВР і ОУНз, з метою оформлення окремої організаційної одиниці. Конференцію скликано з ініціятиви кількох молодих політичних діячів, які після розколу в ЗЧ ОУН в 1954 створили групу, що була відома під назвою „Акції Молодих". Учасники конференції вислухали двох доповідей про питання суспільної активізації української молоді в нових умовах. Виступали д-р В. Маркусь, (Париж), дотеперішній голова Комітету Акції Молодих, та Я. Розумний (Торонто), представник Акції Молодих на Канаду. Перший з'ясував ідейно - політичні позиції групи молоді, яка виступає під фірмою Акції Молодих, а другий розглянув проблему включення молодшої тут доростаючої ґенерації до української визвольної акції. В доповідях та дискусії пробивалася критика дотеперішньої практики політичної активізації молоді в різних політичних середовищах.

Конференція ухвалила охопити організаційно однодумців Акції Молодих в автономну секцію молоді при ідейно близькому товариству — Об'єднанні Прихильників Визвольної Боротьби України (ОПВВУ) в ЗДА. В цьому дусі прийнято правильник секції, який включає цілі ОПВВУ. Від головної управи Об'єднання виступає інж. О. Логуш, його голова.

Одночасно обрано н о в и й склад Комітету Акції Молодих, осідок якого буде знаходитися в Ню Йорку. До комітету входять: Я. Розумний — голова цілого руху „Акції Молодих", М. Верхник — заступник і керівник секції молоді ОПВВУ в ЗДА, М. Скаськів — заступник, Дм. Воднарчук — секретар, П. Потічний, І. Бобинський — члени. До комітету має бути кооптований ще один член з Европи, як другий заступник голови. Більшість членів обрано з ЗДА.

Акція Молодих бажає посилити зацікавлення політичними справами серед молодшого інтеліґентного покоління в Америці шляхом організування з своїх прихильників та інших молодіжних груп політичних дискусійних клюбів молоді. Для внутрішнього вжитку й обміну думок Акція видає свій бюлетень.

В. М.

Жіноцтво СУА готовиться до Міжнародної Жіночої Виставки

На нюйоркському терені існує для української жінки просто ідеальна можливість знайомити американський світ з нашим культурним надбанням у формі народного мистецтва. Цією дуже доброю нагодою сталася щороку влаштовувана Міжнародна Жіноча Виставка в Ню Йорку, в якій жіноцтво СУА нашої метрополії і округи бере вже сьомий раз участь і експонатами, концертами, найуспішнішим методом знайомить десятки тисяч відвідувачів з українським народним мистецтвом, а тим самим з духовістю його творця — українським народом.

Це дуже важлива дія у житті нашої метрополітальної громади, тому і в цьому році заснувався Виставковий Комітет СУА що сталось на засіданні Окружної Ради Відділів СУА в Ню Йорку 17 травня ц. р. До комітету увійшли: пп. Катерина Пелешок — голова; Мирослава Вишивана — містоголова; Ірина Кашубинська, — секретар; Анна Кізима — скарбничка; Лідія Котлярчук, фінансова реф.; Марія Макарушка, господарська реф.; Мирослава Гординська, мистецька реф.; Іванна Бенцаль, організаційна реф.; Марія Головей, програмова реф.; Марія Стефанів, реф преси і пропаґанди;

Міжнародна Жіноча Виставка почнеться аж в листопаді і відбудеться, як звичайно в Реджімент Арморі при Парк евеню і 34-ій вулиці, а Виставковий Комітет, як бачимо, вже заздалегідь створено, бо його завдання вельми важливе: з мистецьким зрозумінням підшукати, вибрати, і упорядкувати експонати так, щоб вони з якнайбільшою експресивністю свідчили про високу народну культуру великого українського народу.

Відомо, що виставка, вартість, якої для поширювання правди про Україну є безсумнівна, зв'язана з немалими видатками. Тому обов'язком нашим є розкуповувати масово квитки вступу і цим способом співдіяти в популяризуванні нашого імени.

Марія Стефанів

Вінніпеґ, Канада

Перше Академічне Товариство „Обнова".

16 травня 1957 року відбулися у Вінніпеґу організаційні збори українських к а т о л и ц ь к и х абсольвентів університету, на яких створено Академічне Товариство „Обнова". Ці збори були вислідом кількатижневої праці Організаційного К о м і т е т у, в склад якого входили десять абсольвентів, і якого головою була панна Богданна Павлишин, колишня президентка студентського товариства „Обнова" у Вінніпеґу.

Перед зборами, в яких взяли участь приблизно 25 осіб, колишніх членів студентського товариства „Обнова", відбулася спільна вечеря в приміщенні „Голідей Ресторан"-у. По вечері, п-на Павлишин відкрила збори, привітала Високопреосвященного Митрополита Кир Максима Германюка, духовного провідника Канадійської Федерації Товариств Українських Студентів Католиків „Обнова", відтак здала звіт з діяльности Організаційного Комітету, й коротко з'ясувала доцільність створення академічного товариства. Після прочитання проєкту статуту та дискусії над ним, статут одноголосно прийнято. Відтак п. М. Джінджера виголосив доповідь про організаційний поступ українців у Канаді, і з'ясував можливості та засяг праці академічного товариства. Головнішими завданнями товариства є: об'єднувати українців католиків з академічною освітою; зберігати свій обряд разом з українськими традиціями та культурою; розвивати та поглиблювати католицьку думку на академічному інтелектуальному рівні; працювати для добра українських університетських студентів. Крім цього, товариство буде репрезентувати українців католиків з академічною освітою, і співпрацювати з іншими організаціями, як також допомагати студентам і потребуючим членам товариства.

На закінчення промовив Митрополит Кир Максим, який, вказуючи на важливість такого товариства, висловив своє вдоволення з того, що абсольвенти є свідомі своїх завдань і готові працювати для добра своєї Церкви та спільноти в Канаді, та побажав нововибраній управі найкращих успіхів у праці. Управу вибрано в такому складі: президент — Віктор Денека, віцепрезидент — Богданна Павлишин, секретарі — Роза Бєлях і Леона Черевські, скарбник — Роналд Вайт, референт імпрез — Богдан Яворський, і референт зв'язку та інформації — Богдан Чемеринський. У склад Контрольної Комісії ввійшли: голова — Теодор Кузик, члени — Василь Рурик і Юлія Ковбел. Кир Максим Германюк назначив о. Володимира Божика духовним провідником Товариства.

Б. В.

ЗА РЕАЛЬНІ ОСНОВИ НАШИХ ЗОВНІШНІХ АКЦІЙ

(Продовження зі стор. 2-ої)

ські в'язні концентраційних таборів або меншини в Росії, Польщі, Румунії, отже навіть ті елементи, що є фізично відірвані від матірнього пня. Якраз ці документи нашої сучасної сили повинна показати світові наша еміґрація в сорокові роковини 22 січня. Це надасть нашим святкуванням характеру сучасности, для якої одиноко сторонній світ може мати зрозуміння і інтерес. Самі історичні поминки такого ефекту не мали б, навіть якщо для нас самих в них заховані основні акти нашої найновішої історії.

У наших політичних виступах та публікаціях, присвячених сороковим роковинам, ми не можемо також закривати слабостей сучасного стану нашої нації, бо їх нам ні від кого не закрити. Крім того — і це багато важливіше — було б погано, якби ми самі не були свідомі фактичного стану в Україні. В одній з найновіших англомовних публікацій про Україну, до речі, виданій для вжитку дослідників і політичних кол цієї країни („Аспекстс оф Контемпорару Юкрейн"), називається м. ін. дві головні небезпеки, які тепер загрожують Україні: насичування УССР російським чи зрусифікованим елементом і державна асиміляція українців, зокрема сучасних українських верхів. На 42 мільйони населення УССР є сьогодні приблизно 6,5 млн. росіян, або 15,4%. Вистачить пригадати, що в 1926 році росіян в УССР було 2,6 млн., або 9,23%. Правда, і тоді і тепер українці творять в УССР приблизно 80% населення, а процент росіян піднісся також в результаті зменшення числа інших меншин, передусім жидівської з 1,5 млн. в 1926 році до ¾ млн. сьогодні. Але, з другого боку, в міжчасі сильно зріс питомий тягар українського елементу в результаті прилучення західніх областей до УССР, значить ми повинні творити більше як 80% населення. Крім того, якщо в 1926 році ми мали більше число малочисельних національних меншин, сьогодні мусимо рахуватися передусім з існуванням одної сконсолідованої меншини — росіян, які, до речі, є часто репрезентантами поневолювача України.

Не менш небезпечною є справа д е р жавно-політичної асиміляції, тобто практично русифікації українців. Вона є результатом багатьох причин, але найважливішою видається включування української верхівки в імперську службу, отже, як за царату, та вивіз молоді поза межі України.

Вже названі тут елементи сили і слабости української справи вказують на складний характер нашого положення. Але, з другого боку, якраз такий стан ставить перед нами вимогу серйозно вивчати і пізнавати сучасну Україну. Діло в тому, що якою вона не була б, з усіми її силами і слабостями, вона, за всіх умов, буде найважливішим арґументом української еміґрації в її акціях в допомогу Україні.

(Продовження буде)

ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ГОСПОДАРСЬКА РАДА ПРИ УККА

Ню Йорк. — 1 червня ц. р. в приміщеннях Народного Дому в Ню Йорку відбулася конференція у господарських справах, головною метою якої було утворення Господарської ради при УККА. У конференції взяли участь представники братських організацій, кредитових товариств і поодинокі бизнесмени. Конференцію відкрив від УККА п. Спринський, а проводив нею директор канцелярії УККА п. Ревай. Секретарював п. Б а к о в и ч. Після доповідей д-ра Рибака з Филаделфії та інж. Раковського з Ню Йорку, відбулася дискусія, в якій взяли участь п. Платон Стасюк, д-р Падох, інж. Яримович, п. П. Лисогір, д-р Соколишин і ін. УНСоюз репрезентував на конференції головний радний УНСоюзу д-р Я. Падох, якого разом з іншими обрано до комісії, яка має підготовити утворення Господарської Ради УККА.

● У північній Італії, в околиці Міляно, впав в минулий понеділок град завбільшки курячого яйця, получений із буревієм. Згинуло 17 осіб, а кільканадесять поранених. Шкоди в понищених будинках, побитій худобі та знівеченому збіжжі нараховують на $150 мільйонів. Про стихійні катастрофи повідомляють з альпейських околиць Франції, Швайцарії і Німеччини.

• ПОВІДОМЛЕННЯ •

ПОВІДОМЛЕННЯ

З уваги на недиспозицію одного з пп. доповідачів

ЧОРНОМОРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

ВІДЛОЖЕНА на пізніший час. Про новий реченець повідомимо своєчасно.

Управа НТШ

Повідомляємо, що в СУБОТУ 22-го ЧЕРВНЯ 1957 р. — о год. 9-ій ранку, — буде відправлена в 40-ий день смерти

бл. п. ВОЛОДИМИРА КОСТИНЮКА

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА

в церкві св. Володимира на 14-ій вулиці в Ню Йорку.

РОДИНА

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits.
ST 4-7880
Ask for Mr. Taylor

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

Knitter Mechanic

Phila. Jacquard, T. J.
and L. H. and Ordnance
Машини "Gauge".
Постійна праця.
Добра платня.
KNIT GOODS CORP.
OF AMERICA
224 Smith Street
Perth Amboy, N. J.

Knitter Mechanic

На машинах Flat Dubied.
Постійна праця.
Добра платня.
KNIT GOODS CORP.
OF AMERICA
224 Smith Street
Perth Amboy, N. J.

Досвідчені
ПОРТЕРИ
15-25 Whitehall Street
New York City
Кімната 210.
Голоситись
між год. 3-5 по пол.

SHEET METAL — Механіки
Досвід при "lay out" на ґалерах з нержавіючої сталі і влаштуванням до ресторану.
Давно поставлена фірма.
Постійна праця.
RUDMAN & SCOFIELD
247 Bay Ridge Ave., B'klyn, N. Y.
Tel.: BE 8-2232

SHEET METAL WORKER
Тільки механіки press set up & operate.
Precizійні малі прорізи, діркування і т. д.
Праця з плянів "blueprints".
Днями і вечорами.
Мала фабрика, вакації, свята.
Ironbound Dist. — Michell 2-6242

ДО ВИНАЙМУ КІМНАТИ

MIAMI—FLORIDA — маємо до винайму умебл. апарт. з кухнею, начинням до варення столовим накриттям на тиждень, місяць, або цілий сезон.
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 N. E. 85th Street
Miami 38, Fla.—Tel. Plaza 8-1076

РІЗНЕ

АРКА
48 Е. 7 вул. в Ню Йорку
(тел. GR 3-3550)
НИТКИ DMC
Гуртом та детайлічно

Новововідкрита українська
ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
ECONOMY
JEWERLY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City
Tel.: GRamercy 5-7430
Імпортовані
німецькі антени — $ 9.95

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

Потрібно
ОПЕРЕЙТОРОК
до вшивання ковнірів до дитячих блюзок.
Конечний досвід.
G. DEL GUERCIO
31 Governor St, off Washington St., Newark, N. J.
Mitchell 2-4746

МОЛОДІ ДІВЧАТА
до праці у фабриці.
Досвіду не потрібно.
Гарантія $ 40 тижнево.
Можна і більше заробити.
Праця на штуки.
SCHWARTZ MFG. Co.
45 W. 18th St. — 4th Floor
New York City

ГОСПОДИНЯ
Досвідчена — 2 дорослих осіб.
Спання на місці.
Власна кімната і лазничка.
BU 2-0020
Brooklyn, N. Y.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС

BUSINESS OPPORTUNITY

БАР і РЕСТОРАН
Курорт над морем.
Довгий ліз.
Мало готівки.
Великий прихід.
Легкі сплати.
BAyside 5-4778

MISCELLANEOUS

Не занедбуйте
ШТУЧНИХ ЗУБІВ,
коли вони рухаються!

Чи Ваші зуби рухаються, спадають, коли говорите, їсте, смієтеся, або пчихаєте? Не денервуйтеся таким недотягненням. FASTEETH, алькалічний порошок (неквасотний), коли посипати ним зубні плитки, держить сильно штучні зуби. Додає почуття певности і вигоди. Не залишає смаку гуми чи пасти. Купіть сьогодні FASTEETH в кожній аптеці.

№ F. 6

WE'RE PAYING
our SECOND consecutive Dividend at the higher rate of
3¼% per annum
for the period ending June 30
(OUR 29TH CONSECUTIVE DIVIDEND)
SAVE AT HAYES-IT PAYS
• Funds received by July 10th earn from the 1st
• Accounts insured to $10,000
• Save by mail—postage paid both ways
HAYES
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
955 Broad St., Newark 2, N. J.

JOHN KRAUSS, INC.
117-09 Liberty Ave. (Retail Store)
Richmond Hill, Long Island
М'ЯСО
і
М'ЯСНІ ВИРОБИ

ALBERT MAIER, Inc.
Pork Store
Найліпше вепрове м'ясо
і м'ясні вироби.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
Tremont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

Французи публічно показують альжирських полонених

Альжир. — Французькі власті уладили в альжирському місті Тебесса вперше небувале там видовище — публічно обвозили в одвертому авті шістьох чільних альжирських партизанів, схоплених в полон під час одної з останніх военних операцій. Французькі гучномовці проголосили спершу арабською мовою, що показуватимуть партизанів, які призналися, що їх силоміць втягнено в партизантські ряди, погрожуючи вбивством їх та їхніх родин. Вони зізнавали теж, що їх вишколювано на території Тунізії. Коли той похід переїздив вулицями, то наставала повна тиша: араби мовчки дивилися на них, або й відверталися і швидко відходили геть. Французи оприлюднили, що цих партизанів мусять перевезти до Франції, бо коли б їх випущено на волю в Альжирі, то їм грозить смерть з рук їхніх земляків. Деякі теперішні альжирські партизани боролися у французьких рядах проти комуністів в Індо-Китаї. Цікаво, що деякі альжирські партизани вживають тепер окремих штук із старих американських військових уніформ. Французи намагаються дійти до джерела, яким-то чином ті колишні американські уніформи дісталися до рук північно-африканських арабів.

Сенатор Бирд боїться дальшої інфляції

Вашингтон. — Демократичний сенатор із Вірджінії Гері Ф. Бирд, який є головою Сенатської Фінансової Комісії, заявив, що країна стоїть перед новою хвилею інфляції, яку „важко буде припинити", і тому цією справою мусить зайнятися його комісія під час переслухань про економічну політику. На цій комісії має зізнавати і секретар скарбу Джордж М. Гомфрі. Під час переслухань мають порушити такі справи як обмеження кредиту, федеральні податки, висота федерального бюджету та всі інші проблеми, які мають вплив на економіку країни. Гомфрі недавно сказав, що федеральні податки можна буде зменшити аж в фінансовому році 1958-1959, але навіть і цього не можна вже тепер передбачити.

Передбачають дальше подешевшання кави

Ню Йорк. — Корпорація „Дженерал Фудс" повідомляє, що в найближчому часі передбачається дальше зменшення цін на каву, бо цього року є дуже добрий врожай на каву в Бразилії та Африці. „Дженерал Фудс" — це найбільша фірма в цій країні, яка займається розподілом кави, повідомляє, що і в країнах Центральної Америки та в Мехіко є добрий врожай на каву. Підкреслюється і ту обставину, що і країни Африки виступають на світовому кавовому ринку та успішно конкурують із державами південної і середущої Америки. Ця конкуренція дещо зменшила прибутки з продажу кави фірми „Дженерал Фудс", але великий оборот дає їй можливість існувати й розвиватись навіть і при зменшеному прибуткові.

● **Китайські комуністи** звільнили двох американців, католицьких духовників, після того, як вони пересиділи по 4 роки у в'язниці, засуджені, як „вороги" і „шпигуни". Цими духовниками є 45-річний Чарлз Дж. МекКарті і 42-річний Джан А. Гавль. В комуно-китайських в'язницях перебуває ще шість американців. Тому шість років було їх там 55 осіб. Випущені на волю в Шанґхаї — названі духовники відмовились сказати будь-що про свої переживання, пригадавши журналістам, що вони знаходяться ще на комуно-китайській території.

REAL ESTATE

BROOKLYN
Cropsey & 25th Ave.
The Mauro Home Development
Стилев. дім De Luxe на 2 род.
3 цегли, 2½ лазнички, пов. патіо, пар. газ. огрівання, відокремлений.
Всі модерні удогіднення.
3 бльоки від BMT. Будівничий на місці, або телефонувати:
ES 2-9852 or CO 6-2730

НЕБУВАЛА НАГОДА —
в самому серці Українського
GLEN-SPAY.
Пригідне для приватних покупців, або організацій.
13 акрів, включно з озером на 2½ акр., чудовий пісковий беріг $14,000; готівки $ 7,500
20 акрів по другій стороні дороги $ 8,000; готівкою $ 4,000. Парцелі при дорозі.
УКРАЇНСЬКА ФІРМА
RADKI REALTY Corp.
3450 Broadway, New York
Tel.: AUdubon 1-0194
Згадані посілості можна купити на кооперативних умовинах. Безкорисно подамо усі належні інформації.
Маємо надзвичайно великий вибір різних домів та будинків в Ню Йорку з мінімальною готівкою.

БАГАТО БОЛІВ ЗНИКАЄ
ПРИ ПОМОЧІ ЦЕЇ ФОРМУЛИ

Це проголошення принесе велику радість тисячам хворим, які думали, що вже ніколи не будуть сміятися. Переконливі докази людей, які терпіли на нестерпні нервові болі або постійні болі запалення мускулів (Neuralgia або Neuritis) випробували, що ці терпіння можна скоро облегшити і то без застриків або постійного заживання ліків. Якщо Ви колись терпіли на болі мускулів і нервів, що неначе Вас палять і коли найменьший рух болючих місць є непереносимий; якщо рамена, плечі, ноги так болять, що Ви не можете працювати чи навіть спати — тоді певно будете вдоволені, коли це прочитаєте. Одна або дві дози цього чудесного ліку діє внутрішньо 4 різними способами і так скоро, що прямо тяжко повірити. Цей лік називається ANTRO. Ви можете одержати його, висилаючи цей вирізок до KINGSLY CO., Box 415, Dept. 30, Peekskill, N. Y. Не посилайте грошей, заплатіть поштареві $3.45 при доставі. Виповніть точно друком Ваше ім'я і адресу на обороті коверти і будете певні, що одержите ANTRO без опізнень.

ЧИ ШЛУНКОВА НАДКВАСОТА СПРИЧИНЮЄ ВАМ
ШЛУНКОВІ БОЛІ?

Багато огірчених через свою недугу, наберуть нової радости життя, коли дізнаються про винахід ліку, що зветься RUMIL, який наче чудодійним способом облегшує симптоми ШЛУНКОВОЇ НАДКВАСОТИ. Звичайні об'яви такого стану це: пече згага, тиснення газів, кваси, воніти та болі після їдження — після зажиття перших доз цього ліку, біль минає в кількох мінутах.

Байдуже, як довго Ви хворіли або які ліки вже заживали, скористайте з цієї чудової нагоди, щоб попробувати RUMIL без жадного риску. Якщо Ви зараз вишлете цей вирізок до TYNOL CO., Dept. 301, Box 321, Croton on Hudson, N. Y., вони вишлють Вам дві $3.50 фляшки за тільки $4.00 (плюс оплату COD). Ви щадите не тільки $3.00, але Ви маєте змогу уживати одну фляшку без риску. Якщоб RUMIL не поміг би Вам в жадному випадку, Ви можете повернути другу фляшку для повного звороту. Не посилайте грошей. Заплатіть тільки поштареві при доставі. Замовляйте тепер, доки пропозиція є актуальна. (Напишіть точно друком Ваше ім'я і адресу на зворотній стороні коверти і певно одержите RUMIL без опізнення.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Т-во ім. В. Хмельницького, Відд. 137, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю 23-го червня, о год. 2-ій по полудні, в парохіяльній залі. Просимо прийти, є багато важливих справ. Вже є дивіденди (чеки) і кожний член повинен їх відібрати. — Г. Прашик, предс.; М. Колодруб, кас.; Ст. Колодруб, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367, відбудуться в неділю 14-го липня, у церковній залі, о год. 1:30 по пол. Просимо всіх прийти, бо є важливі справи до вирішення. Контр. Ком. здасть звіт за минулих 3 місяці. Прохаємо довгуючих членів вирівняти свої вкладки, щоб не були подані до суспенди. — К. Манківський, предс.; П. Джюба, кас.; В. Попович, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Піврічні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 5, відбудуться в суботу 22-го червня, о год. 7-ій веч., в залі Укр. Кат. Церкви Чесного Хреста, — 37-09 — 31st Ave. Є важливі справи до рішення і роздача дивіденд. Просимо довгуючих членів, щоб вплачували свої залеглості. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Варнич, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во „Любов", Відд. 370, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю 23-го червня 1957 р., в церковній залі при Парк вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься вплатити свої вкладки. Буде роздача дивіденд. Секретар буде в церковній залі від год. 8-ої рано аж до зборів, щоб всі члени мали нагоду вирівняти і полагодити деякі справи. Offим Уряд хоче подякувати всім членам, що зголосились і виїхали на „Союзівку", на відкриття пам'ятника Т. Шевченка. Взиваємо родичів вписувати своїх дітей і зголошувати знайомих в члени УНСоюзу. — К. Стасюк, предс.; Р. Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Відд. 175 повідомляє, що місячні збори Б-ва св. о. Николая, відбудуться в суботу 22-го червня, о год. 7-ій веч, в залі Укр. Нар. Дому —при Мартин вул. Повідомляється членів, що місячні збори в червні, липні і серпні будуть вдбуватися в суботу вечір, замість в неділю. Довгуючих членів проситься прибути й вирівняти свої залеглості й забрати свої дивіденди. — Т. Грицай, предс.; І. В. Іванчук, секр.

ШИКАГО, Ілл. — 114 Відд. ім. св. Володимира, подає до відома, що місячні збори Відділу відбудуться, дня 23-го червня 1957 р., о год. 12:30 по пол., в залі при церкві св. Володимира при Cortez і Oakley. Проситься членів прибути численно і точно. — М. В. Нікольс-Ткачук, голова; В. Бережан, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во Укр. Січ, Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться у п'ятницю 21-го червня, о год. 6-ій веч. Проситься членів прибути і вирівняти свої вкладки. — П. Малень, предс.; В. Плечон, кас.; І. Грабар, секр.

ПОДЯКА

14-го травня 1957 р., з Волі Божої, відійшла у вічність
МОЯ ДРУЖИНА
бл. п. НАТАЛІЯ ТАРАСЮК

Дякую п. Михайлові Колодієві, власникові Funeral Home в Клівленді, Огайо (3136 West 14 вул.) за влаштування зразкового похорону. Тому, що п. Михайло Колодій відмовився від будь-якої винагороди, висловлюю йому вдячність зложенням пожертв на Українську Національну Раду (50 дол.), на будову церкви ім. св. Симона, патрона Головного Отамана, в Парижі (50 дол.) та на Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет (50 дол.).

З признанням стверджую точність й швидкість в діяльності наших національних товариств, Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу та Української Народної Помочі. Ці товариства поспішили виплатити вновні суму, що на неї, як їхня членкиня, була забезпечена Покійна. Приналежність до цих Товариств, це не тільки виконання національного обов'язку, але й матеріяльна поміч своїй родині у годину несподіваного горя, що його нікому не оминути.

МИКОЛА ТАРАСЮК
Клівленд, Огайо, 22-го червня 1957 р.

Writing's a chore — Phoning is fun!

Send "thank you notes" by phone. It's a wonderfully personal way to show your appreciation. And what could be simpler or more in keeping with today's informal living?

Make reservations or traveling plans by phone. You settle everything on the spot. No unanswered questions.

Send "Congratulations" by phone. Your best wishes are really appreciated when you say it—in person. And phoning lets you share in the excitement, too.

Keep in touch by phone. It's easier... more satisfying. You can say more... find out more. And have so much fun doing it!

That's why folks today **phone instead** (It costs little to phone anywhere)

NEW JERSEY BELL
TELEPHONE COMPANY

META Inc. Jewelers
WATCHES-JEWELRY RADIO
236 E. 14 St.
NEW YORK 3, N.Y.

ДО ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ (GRADUATION)
зробіть приємну несподіванку цінним ПОДАРУНКОМ
Використайте небувалий літній ВИПРОДАЖ
Знижка на всі товари аж до 50%

ВАКАЦІЇ

ЧУДОВІ
БОНҐАЛА І КІМНАТИ
ДО ВИНАЙМУ НА ЛІТО
Кухні, холодильники, машина до прання.
Всі вигоди.
Площа до забави, купіль і даром лодкування.
Приватне озеро.
Бонґало на дві родини з окремими кімнатами.
Ціна $ 250 на сезон.
Телеф.: Liberty 167 MI
або писати:
John MAGREL
Neversink, N. Y.
ЗАПРОШУЄМО ОГЛЯНУТИ!

ЛІТНІ ВАКАЦІЇ
Кімнати з кухнею і апартаменти.
$ 100 і більше за сезон.
Чудовий город.
ДАРОМ нічліг.
Їхати Route 17, звернути направо в Monticello.
Пишіть: Harry Shursky
Hurleyville, N. Y.
або телеф.: HUR 103M, або 284

РОЗШУКИ

Шукаю брата
МИХАЙЛА ДОЛЬНИЦЬКОГО.
Всіх, хто знав би дещо про нього, прошу писати на адресу:
Стефан ДОЛЬНИЦЬКИЙ
489 Clinton St.
Toronto, Ont., Canada

Катерина Дрозд пошукує брата ФОРҐАЛЯ ІВАНА, нар. в Старім Селі, пов. Любачів, проживав в с. Липина. Правдоподібно, живе тепер у Канаді, або ЗДА. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
Maria ОСНОСКА
132 17th Ave. Newark, N. J.

Розшукую знайомого МИХАЙЛА ТОТОСЬ (с. Андрія), років коло 27), з Яшкової на Лемківщині. Після війни перебував в Австрії, в Тиролю, табір Ляндек. Хто знав би про нього, або його самого, прошу ласкаво зголоситися на адресу:
СТЕФАН ХОМЯК
902 North Richmond Street
Chicago 22, Illinois

Пошукую мого брата доньку, ПАРАНЮ СИТАР, з с. Кулява, пов. Жовква. Має перебувати десь в околиці Джерзі. Пошукує тета Олена Скіцко, замешкала в Брукліні. Адреса:
ОЛЕНА СКІЦКО
1507 St. Johns Pl.
Brooklyn 13, N. Y.

Пошукую
МАРІЮ СТАСЮК
і брата
ІЛІЮ СТАСЮКА,
які, правдоподібно перебувають в Німеччині. Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситися до Анни Стасюк, прізвище по-чоловікові Клок:
Anna KLOK
2121 W. Superior St.
Chicago 12, Ill., USA
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

МИХАЙЛО КАНЮК
Погребник
KANIUK
CHICAGO FUNERAL HOME
2321 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois
Phone: ARmitage 6-4575
Похоронне заведення існує вже понад чверть сторіччя.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ціни приступні
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

КОВБАСИ — за стилем німецької продукції!
SCHALLER & WEBER
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria, L. I.
56-34 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front St., Hempstead
Відвідайте наш новий склеп при 41-06 Main St., Flushing, L. I.
Ковбаси виробляється в нашій власній робітні.
Щоденно свіже м'ясо, — все повної вартості!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ! ● ЧИТАЙТЕ! ● ПОШИРЮЙТЕ!
„ОВИД"
Журнал літератури, мистецтва й політично-громадської проблематики.
НА ВАЖАННЯ ВИСИЛАЄМО ОКАЗОВІ ПРИМІРНИКИ.
АДРЕСИ: OVYD — HORIZON
G. P. O. Box 1476, New York 1, N. Y.
2228 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

ЛІКИ і ХІРУРГІЧНИЙ ВИРЯД
▶ НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ ◀
(Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).
Еластичні пончохи — бандажі на пропуклину — пояси на усунення жолудка — і все потрібне для домашньої аптечки.
ВИСИЛАЄТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ ● ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
● СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ. ●
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

ТАРЗАН, ч. 3884. Рішений на все.

"THIS INHUMANITY MUST BE STOPPED," SAID TARZAN. "WHEN THE MEN HAVE RECOVERED, WE WILL FIGHT." BOLO SHOOK HIS HEAD. "SHE IS TOO WELL PREPARED..."

"THE STOCKADE IS REINFORCED; WABULU SPEARS ARE SHARPENED—EVEN OUR DRAFT ELEPHANTS ARE TRAINED FOR WAR."

"THEN," SAID THE APE-MAN RESOLUTELY, "I WILL SEE HER ALONE—THERE MUST BE SOME WAY..."

— Треба припинити цю нелюдяність, — сказав Тарзан. — Коли ці люди видужають, будемо боротися. Боло заперечив головою. — Вона є також добре приготована...

— Паркан є скріплений, списи вабулю є вигострені... навіть слонів вишколюють для війни.

— Так тоді, — рішуче сказала мавполюдина, — я мушу побачитися з нею сама... Конче треба знайти якийсь вихід...